

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
سبقت‌گامی

شماره: ۹۲/۱۳۹۸۴۸

تاریخ: ۱۳۹۲/۰۵/۱۲

درد

شماره:

تاریخ:

پوست:

«سال ۱۳۹۲، سال حماسه سیاسی، حماسه اقتصادی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه مهر

ایران و رسالت)، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند؛ پیرو ابلاغ بخشنامه شماره ۹۱/۲۴۴۷۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۵ با عنوان «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» و نیز بخشنامه شماره ۹۱/۲۷۷۱۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۷ با عنوان «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» به آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی، با هدف تبیین و ارائه تمامی رویدادهای مالی مرتبط با اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و همچنین ایجاد وحدت رویه در نحوه ثبت حسابداری رویدادهای مزبور، دستورالعملی تحت عنوان «دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مشتمل بر سه بخش، به شرح زیر تهیه و تدوین و در نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۵ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تصویب گردید:

➤ بخش اول: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقد مباحه؛

➤ بخش دوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقد استصناع؛

➤ بخش سوم: عملیات حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار در قالب عقد خرید دین.

در دستورالعمل مورد اشاره تلاش شده است، تمامی رویدادهای مالی مرتبط با فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، بالاخص بانک گشایش‌کننده و بانک تنزیل‌کننده به نحو مطلوبی ملحوظ‌نظر قرار گیرد و از رهگذر آن، وحدت رویه، ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و نهایتاً ارتقاء شفافیت صورت‌های مالی شبکه بانکی کشور حاصل گردد.

بدیهی است، با عنایت به فراز پایانی دستورالعمل مورد اشاره مبنی بر لزوم الاجراء بودن مفاد آن در

خصوص اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی که از تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۵ به بعد گشایش شده‌اند، آن

تهران - بلوار سروالاد - شماره ۱۴۴، تلفن: ۲۹۹۵۱

صفحه پستی: ۷۱۷۷/۱۵۸۷۵، فاکس: ۶۶۷۲۵۶۷۴، سایت اینترنتی: www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است؛ در چارچوب مفاد بندهای (۳۹) و (۴۰) استاندارد حسابداری شماره (۶) با عنوان «گزارش عملکرد مالی»، ثبت‌های حسابداری اصلاحی لازم را وفق مفاد دستورالعمل ابلاغی، در دفاتر خود اعمال نماید.

با عنایت به موارد فوق، ضمن ارسال یک نسخه از «دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، خواهشمند است دستور فرمایند، ضمن تمهید مقدمات اجرای موارد مطروحه، مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق گردد. ۱۶۳۹۰۳۳/۰۵۵/س

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

مرتضی ستاک

۳۸۳۱-۲

۳۸۱۶

پیوست: ۵۸ صفحه

تهران - بلوار میروالد - شماره ۱۴۴، تلفن: ۲۶۶۵۱

صفحه پستی: ۷۱۷۷/۱۵۸۷۵، فاکس: ۶۶۷۲۵۶۷۴، سایت اینترنتی: www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل حسابداری

اعتبار اسنادی داخلی - ریالی

فهرست مطالب

۳	مقدمه:
۳	بخش اول: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی در قالب عقد مراحه
۳	۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:
۴	۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد مراحه:
۵	۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی – ریالی و ابلاغ آن به ذینفع:
۶	۴- ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی – ریالی:
۷	۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:
۱۰	۶- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در زمان ارائه اسناد:
۱۸	۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:
۲۰	۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی – ریالی:
۲۱	۹- ثبت‌های حسابداری درخواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی – ریالی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:
۲۱	۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد مراحه نسبه:
۲۳	۱۱- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات مراحه نسبه در مقطع تهیه صورت‌های مالی:
۲۴	۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:
۲۴	۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیرجاری:
۲۵	۱۴- ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:
۲۶	۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد مراحه نقدی یا نسبه:
۲۷	بخش دوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی در قالب عقد استصناع
۲۷	۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:
۲۸	۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد استصناع:
۲۸	۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی – ریالی و ابلاغ آن به ذینفع:
۳۰	۴- ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی – ریالی:
۳۱	۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:
۳۴	۶- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در زمان ارائه اسناد:
۴۲	۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:
۴۵	۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی – ریالی:
۴۵	۹- ثبت‌های حسابداری درخواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی – ریالی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:
۴۶	۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد استصناع نسبه:
۴۷	۱۱- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات استصناع نسبه در مقطع تهیه صورت‌های مالی:
۴۸	۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:
۴۹	۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیرجاری:

۴۹- ۱۴- ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:

۵۰- ۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد استصناع نقدی یا نسبه:

۵۱- بخش سوم: عملیات حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی مدت‌دار در قالب عقد خرید دین

۵۱- ۱- ثبت‌های حسابداری وثایق مأخوذه:

۵۱- ۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد خرید دین:

۵۲- ۳- ثبت‌های حسابداری خرید سند تعهد پرداخت:

۵۳- ۴- ثبت‌های حسابداری در سررسید سند تعهد پرداخت:

۵۳- ۵- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۵۴- ۶- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات خرید دین پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیرجاری:

۵۵- ۷- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در مقطع تهیه صورت‌های مالی:

۵۵- ۸- ثبت‌های حسابداری بازخرید سند تعهد پرداخت:

۵۶- ۹- ثبت‌های حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی توسط بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده:

۵۷- ۱۰- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد خرید دین:

«دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»

مقدمه:

کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری با هدف ایجاد وحدت رویه، شناسایی و ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط به اعتبار اسنادی داخلی – ریالی در مؤسسات اعتباری و نیز ارتقاء شفافیت صورت‌های مالی آنها، به استناد بند (۲) از پانصد و سی و یکمین جلسه مورخ ۱۳۶۳/۴/۳ شورای محترم پول و اعتبار و نیز با توجه به مفاد و تعاریف مندرج در «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»، موضوع یک‌هزار و یکصد و پنجاه و یکمین مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۹/۷ شورای پول و اعتبار و «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»، موضوع بیست و پنجمین مصوبه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری، «دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی» را که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود به شرح زیر تصویب نمود:

بخش اول: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی – ریالی در قالب عقد مرابحه

عملیات حسابداری مربوط به اعتبار اسنادی داخلی – ریالی در قالب عقد مرابحه به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:

۱-۱- مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی وفق ماده (۵) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی، باید به شرح

ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	××××	بس: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۱-۲- قبل از انعقاد قرارداد فی‌مابین متقاضی و بانک گشایش‌کننده، باید حداقل میزان وثایق تعیین شده طبق مفاد

ماده (۷) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی از متقاضی اخذ شود. پس از اخذ وثایق از متقاضی،

چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به

ارزش کارشناسی اشیاء مزبور، در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنانچه از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	ریالی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بسی: طرف حسابهای انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۱-۳- تعداد برگهای اوراق بهادار و قطعههای اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	ریالی - برگهای اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بسی: طرف حسابهای انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۱-۴- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حسابها ثبت می گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بسی: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	}
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)	

۲- ثبتهای حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد مرابحه:

۱-۲- طبق مفاد دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، چنانچه موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در زمان گشایش آن، کالای موجود یا خدمت باشد، گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی بر پایه عقد مرابحه صورت می پذیرد. در این صورت باید بین بانک گشایش کننده و متقاضی، عقد مرابحه منعقد شود که در حساب انتظامی قراردادهای مرابحه به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	ریالی - قراردادهای مرابحه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به مبلغ یک ریال	xxxx	بسی: طرف حسابهای انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	××××	بسی: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۳- ثبت‌های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و ابلاغ آن به ذینفع:

۱-۳- پس از انعقاد قرارداد مراحله فی‌مابین بانک گشایش‌کننده و متقاضی، بانک مزبور در چارچوب ضوابط و

مقررات، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به نفع ذینفع می‌نماید. در این مرحله بابت تعهدات

بانک گشایش‌کننده به ذینفع، سند حسابداری زیر صادر می‌گردد:

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش‌شده	××××	بده: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش‌شده	××××	بسی: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)

۲-۳- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	××××	بسی: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۳-۳- در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، بر اساس مفاد ماده (۲) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار

اسنادی داخلی - ریالی»، سود مراحله نقدی محاسبه و با توجه به این که در این مقطع شرایط تحقق درآمد

مزبور کامل نشده است، در صورت دریافت وجه، رویداد مالی یادشده به شرح ذیل در حسابها ثبت می‌گردد:

به مبلغ سود محاسبه شده مراحله نقدی (حداقل ۴۰۰,۰۰۰ ریال)	××××	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ سود محاسبه شده مراحله نقدی (حداقل ۴۰۰,۰۰۰ ریال)	××××	بسی: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) - سود مراحله نقدی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)

۳-۴- از آن جایی که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، متقاضی نیز در خصوص تأمین مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده، در قبال بانک گشایش کننده متعهد می گردد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک یادشده ثبت می شود:

به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده پس از کسر پیش دریافت از متقاضی	××××	بده: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)
به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده پس از کسر پیش دریافت از متقاضی	××××	بسی: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)

۳-۵- بر اساس مفاد ماده (۴) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، در صورتی ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع مشمول اخذ کارمزد می گردد که از طریق بانک دیگری به غیر از بانک گشایش کننده صورت پذیرد. لذا در این مرحله، بانک گشایش کننده بابت ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، ولو این که از طریق شعب دیگر همان بانک صورت پذیرد، مجاز به دریافت کارمزد ابلاغ نمی باشد. لیکن کارمزد بانک ابلاغ کننده بابت ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، به شرح ذیل در حساب ها ثبت می گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۱۵۰,۰۰۰ ریال)	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۱۵۰,۰۰۰ ریال)	××××	بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۴- ثبت های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

۴-۱- چنان چه بنا به درخواست و یا اجازه بانک گشایش کننده، بانک دیگری تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی - ریالی بیافزاید، بانک تأییدکننده باید ثبت حسابداری زیر را بابت تأییدیه مذکور در دفاتر خود اعمال نماید:

به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده	××××	بده: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک ها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)
به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده	××××	بسی: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک ها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

۴-۲- بر اساس مفاد ماده (۵) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، مبلغ کارمزد بانک

تأییدکننده بابت تأیید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، به شرح زیر در دفاتر وی ثبت می‌گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	پس: حساب کارمزد دریافتی
		(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:

۵-۱- پیش‌پرداخت به ذینفع همراه با اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۱-۱- چنانچه مقرر شده باشد؛ بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به عنوان پیش‌پرداخت به

ذینفع پرداخت گردد، حسب مفاد دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، ابتدا باید وجه آن از سوی

متقاضی تأمین گردد، لذا ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر

بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بد: صندوق/حساب متقاضی
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	پس: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۵-۱-۲- پس از دریافت وجه از متقاضی، مبلغ مزبور صرفاً باید در مقابل اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی

از ذینفع، به وی پرداخت گردد. ثبت‌های حسابداری اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع معادل

مبلغ تعهد شده، به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌گردد:

۵-۱-۲-۱- ثبت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	پس: طرف حساب‌های انتظامی
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۵-۱-۲-۲- ثبت تعداد برگ‌های ضمانت‌نامه:

بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی ×××× به ازای هر برگ یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
بس: طرف حساب‌های انتظامی ×××× به ازای هر برگ یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۵-۱-۳- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی ×××× به مبلغ پرداخت شده
(کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده ×××× به مبلغ پرداخت شده
(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۵-۱-۴- از آن جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش‌کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۵-۱-۴-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش‌کننده:

بد: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
بس: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۵-۱-۴-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)
بس: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها ×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

۵-۱-۵- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش‌شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش‌کننده کاهش می‌یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می‌گردد:

××××	به مبلغ دریافتی از متقاضی	بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
××××	به مبلغ دریافتی از متقاضی	بس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۵-۲- پیش‌پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۲-۱- چنان‌چه به استناد مفاد تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، با قبول تمامی مسئولیت‌های مترتبه توسط متقاضی، پیش‌پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی صورت پذیرد، بانک گشایش‌کننده در رابطه با وجه مزبور، مطالبه و یا بدهی نخواهد داشت و صرفاً به عنوان واسطه، مبلغ یادشده را از متقاضی دریافت و به ذینفع پرداخت می‌نماید. در این حالت مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی کاهش می‌یابد و علاوه بر اعمال ثبت‌های اصلاحی لازم بابت کاهش مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به شرح ردیف (۸) بخش اول این دستورالعمل، سایر رویدادها به شرح ذیل در دفاتر اعمال می‌گردد. از این‌رو ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

××××	به مبلغ دریافتی از متقاضی	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
××××	به مبلغ دریافتی از متقاضی	بس: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۶۵۰)

۵-۲-۲- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

××××	به مبلغ پرداخت شده	بده: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۶۵۰)
××××	به مبلغ پرداخت شده	بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۵-۲-۳- از آن‌جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش‌کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۵-۲-۳-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش کننده:

بد: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)

بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع ××××

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع ××××

۵-۲-۳-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع ××××

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع ××××

۵-۲-۴- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در

قبال بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)

بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

به مبلغ دریافتی از متقاضی ××××

به مبلغ دریافتی از متقاضی ××××

۶- ثبت های حسابداری بانک گشایش کننده در زمان ارائه اسناد:

۶-۱- در صورتی که اسناد مستقیماً یا از طریق بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده به بانک

گشایش کننده ارائه شود، بانک گشایش کننده باید در بدو امر و قبل از بررسی اسناد، نسبت به اعمال ثبت های حسابداری ذیل در دفاتر خود اقدام نماید:

۶-۱-۱- ثبت مبلغ اسناد واصله در حساب های انتظامی:

بد: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بسی: طرف حساب های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به مبلغ اسناد ارائه شده ××××

به مبلغ اسناد ارائه شده ××××

۶-۱-۲- ثبت تعداد برگ‌های اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	ریالی - اعتبار اسنادی داخلی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	ریالی - اعتبار اسنادی داخلی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره - چنانچه پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار تعیین تکلیف گردد، ثبت حسابداری ردیف‌های (۶-۱-۱) و (۶-۱-۲) فوق عیناً برگشت می‌شود.

۶-۱-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد ماده (۶) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی

اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	ریال - بدهکاران موقت به ریال	بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	ریال - بدهکاران موقت به ریال	بس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۶-۲- چنانچه اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، پس از بررسی حسب ضوابط بررسی اسناد، مطابق باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد، در چارچوب مفاد مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP)، بانک گشایش‌کننده مغایرت مزبور را به متقاضی اعلام و وی نیز موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد، بانک گشایش‌کننده باید ثبت‌های حسابداری زیر را در دفاتر خود اعمال نماید:

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری، ثبت حسابداری پرداخت وجه به ذینفع به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/مبلغ اسناد ارائه شده	xxxx	(دولتی/غیردولتی) اموال/خدمات خریداری شده برای مراحله (دولتی/غیردولتی)	بد: اموال/خدمات خریداری شده برای مراحله (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)
به مبلغ پرداخت‌شده	xxxx	انواع چک‌های بانکی فروخته شده	بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)
به مبلغ پیش‌پرداخت‌شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	xxxx	اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	بس: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)

۶-۲-۲- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار، ثبت حسابداری صدور سند تعهد پرداخت به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بده: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)
به مبلغ پیش‌پرداخت‌شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بسی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ باقیمانده وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	××××	بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۶-۲-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار، در سررسید پرداخت، هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و

تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال شود:

به مبلغ پرداخت‌شده	××××	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت‌شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۳- برگشت تعهدات بانک نسبت به ذینفع در زمان ارائه اسناد مطابق، به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌گردد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/ مدت‌دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۶-۲-۴- در صورتی که از ذینفع بابت پیش‌پرداخت، ضمانت‌نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه

به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی به ذینفع، به شرح زیر می‌باشد:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	××××	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	××××	بسی: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۵- در صورتی که از ذینفع بابت پیش پرداخت، ضمانت نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت تعداد برگ‌های

ضمانت نامه مأخوذه به شرح زیر می باشد:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۶- پس از ارائه اسناد مطابق و تکمیل فرآیند واگذاری اموال یا خدمات به متقاضی، سود ناشی از واگذاری اسناد

ارائه شده، تحقق یافته محسوب و به شرح زیر در دفاتر شناسایی می گردد:

به مبلغ سود محاسبه شده مراححه نقدی اسناد ارائه شده	xxxx	بده: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) - سود مراححه نقدی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)
به مبلغ سود محاسبه شده مراححه نقدی اسناد ارائه شده	xxxx	بسی: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)

۶-۲-۷- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار، ثبت حسابداری اخذ میان دریافت از متقاضی به شرح ذیل

می باشد:

به مبلغ میان دریافت مأخوذه	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ میان دریافت مأخوذه	xxxx	بسی: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)

۶-۲-۷-۱- به منظور الزام متقاضی به پرداخت میان دریافت به بانک گشایش کننده به هنگام ارائه اسناد مطابق یا

تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی، بانک یادشده می تواند موضوع مزبور را به عنوان شرط ضمن عقد لازم

خارج، در قرارداد فی مابین خود و متقاضی درج نماید و مستند به مواد (۲۲۱) و (۲۳۰) قانون مدنی با وی

شرط نماید که در صورت عدم ایفای به موقع تعهد مربوط به میان دریافت، وی ملزم به پرداخت مبلغی به

عنوان خسارت می باشد. در این حالت و در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت میان دریافت به بانک

گشایش کننده، بانک مزبور موظف می باشد در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی

موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ مقرر یا تاریخ آخرین محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	}
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بسی: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)	

۳-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، دیداری و بر پایه عقد مرابحه نقدی باشد، باید هم‌زمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش‌کننده، ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۳-۶-۱- ثبت حسابداری تحویل اموال/خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)	}
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)	
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بسی: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)	

۳-۶-۲- ثبت دریافت وجه از متقاضی:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	}
به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)	

۳-۳-۶- در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری بر پایه عقد مرابحه نقدی، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد، ضمن طبقه‌بندی تسهیلات موضوع بند (۳-۶-۱) طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»، در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ مقرر یا تاریخ آخرین محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه

دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	} بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	
		} بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۴-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، مدت‌دار و بر پایه عقد مرابحه نقدی باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال شود:

۴-۶-۱- ثبت تحویل اموال/خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به متقاضی در زمان صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	} بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	} بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
		} بسی: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)

۴-۶-۲- ثبت انتقال به سرفصل تسهیلات مرابحه در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	} بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	
		} بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی/غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)

۴-۶-۳- ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

به مبلغ مازاد دریافت‌شده	××××	} بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ مازاد دریافت‌شده	××××	
		} بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)

۴-۴-۶- در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار بر پایه عقد مرابحه نقدی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار، ضمن این‌که ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی اعمال نمی‌گردد و تسهیلات موضوع بند (۶-۴-۲) مشمول طبقه‌بندی طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» می‌شود، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ مقرر یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	
		بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۵-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، دیداری و بر پایه عقد مرابحه نسبه باشد، باید هم‌زمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش‌کننده، ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۱-۵-۶- ثبت اعطای تسهیلات به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی (به مبلغ فروش نقدی پس از کسر پیش‌دریافت)	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌های مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	
به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبه	××××	بده: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	
به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبه	××××	بسی: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)
		بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

۶-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، مدت‌دار و بر پایه عقد مرابحه نسبه باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال شود:

۶-۶-۱- ثبت تحویل اموال / خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به متقاضی همزمان با صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی / غیردولتی)
		- اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی / غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام شده اموال	××××	بسی: اموال / خدمات خریداری شده برای مرابحه (دولتی / غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۸۷۵ و ۳/۱/۰۸۸۵)

۶-۶-۲- ثبت اعطای تسهیلات مرابحه به متقاضی در سررسید پرداخت وجه به ذینفع:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه / دولتی / غیردولتی
		(کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبی	××××	بده: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی)
		/ غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبی	××××	بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

تبصره - چنانچه حسب مفاد ماده (۱۴) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقد مرابحه نقدی، در زمان ارائه اسناد مطابق، متقاضی درخواست دریافت تسهیلات نماید و بانک گشایش‌کننده نیز موافقت خود را اعلام داشته باشد، باید ابتدا قرارداد مرابحه نقدی فسخ و سپس قرارداد مرابحه نسبی به ترتیب مقرر در دستورالعمل مذکور بین آن‌ها منعقد گردد. لذا در صورت بروز چنین موضوعی، باید در دفاتر بانک گشایش‌کننده، به جای ثبت‌های حسابداری ردیف (۶-۳) و (۶-۴)، حسب این‌که اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، دیداری یا مدت‌دار می‌باشد، اسناد حسابداری ردیف (۶-۵) و (۶-۶) صادر و سایر رویدادهای مالی مربوط به بازپرداخت تسهیلات، مطابق با ثبت‌های حسابداری ردیف‌های (۱۰) الی (۱۵) بخش اول این دستورالعمل انجام گیرد. در صورت لزوم اخذ وثایق اضافی، ثبت‌های حسابداری لازم در خصوص اخذ وثایق و نیز کارمزدهای مترتب بر ارزیابی آن، باید مطابق با مفاد ردیف (۱) بخش اول این دستورالعمل اعمال گردد.

۶-۷- با توجه به تعیین تکلیف مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده، مانده تعهدات متقاضی در قبال بانک گشایش کننده در زمان دریافت وجه از متقاضی یا اعطای تسهیلات به وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی و یا تسهیلات اعطایی به وی	××××	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ دریافتی از متقاضی و یا تسهیلات اعطایی به وی	××××	پس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۷- ثبت های حسابداری بانک های تأیید کننده و تعیین شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:

۷-۱- در صورتی که اسناد به بانک تأیید کننده یا بانک تعیین شده ارائه شود، بانک های مزبور باید در بدو امر و قبل از هر گونه اقدام، ثبت های حسابداری ذیل را در دفاتر خود اعمال نمایند:

۷-۱-۱- ثبت اسناد واصله در حساب های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بد: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	پس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره - چنانچه اسناد توسط بانک تعیین شده به بانک گشایش کننده یا بانک تأیید کننده ارسال شود یا پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع توسط بانک تأیید کننده، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یاد شده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار تعیین تکلیف گردد یا توسط بانک تأیید کننده جهت وصول ارائه شود، ثبت حسابداری فوق عیناً برگشت می شود.

۷-۱-۲- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۶) «ضوابط ناظر بر

عرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

بد: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال ×××× به مبلغ کارمزد متعلقه
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
پس: حساب کارمزد دریافتی
(کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)
×××× به مبلغ کارمزد متعلقه

۷-۲- در صورتی که اسناد ارائه شده از سوی ذینفع مطابق باشد، هم‌زمان با پذیرش پرداخت، تعهد بانک

تأییدکننده انجام شده است، لذا برگشت تعهدات بانک یادشده به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌شود:

بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها ×××× به مبلغی که تعهد آن ایفاء
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸) گردیده است
پس: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها ×××× به مبلغی که تعهد آن ایفاء
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸) گردیده است

۷-۳- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری باشد، بانک تأییدکننده

موظف به پذیرش پرداخت و پرداخت وجه به ذینفع می‌باشد، لذا علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۷-۱) و

(۷-۲)، در تاریخ یادشده ثبت ذیل در دفاتر بانک تأییدکننده اعمال می‌شود:

بد: حساب بین بانکها ×××× به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع
(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
پس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده ×××× به مبلغ پرداخت‌شده به ذینفع
(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۷-۳-۱- بانک تأییدکننده پس از پرداخت وجه به ذینفع، اسناد مربوط به آن را جهت وصول وجه به بانک

گشایش‌کننده ارسال می‌دارد. پس از بررسی اسناد توسط بانک گشایش‌کننده و دریافت وجه مزبور از بانک

یادشده، بانک تأییدکننده وصول مبلغ مذکور را به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌نماید:

بد: صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده ×××× به مبلغ دریافت‌شده
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
پس: حساب بین بانکها ×××× به مبلغ دریافت‌شده
(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)

۴-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار باشد، بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و تعهد پرداخت وجه آن به ذینفع در سررسید پرداخت می‌باشد، لذا بانک مزبور باید علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۷-۱) و (۷-۲)، در تاریخ پذیرش پرداخت (صدور سند تعهد پرداخت)، رویداد مالی یادشده را به شرح زیر در دفاتر خود ثبت نماید:

	xxxx		
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد		بده: حساب بین بانک‌ها	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)	
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	xxxx	بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)	

۴-۱- در سررسید پرداخت، بانک تأییدکننده هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر خود صادر نماید:

	xxxx		
به مبلغ پرداخت‌شده		بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)	
به مبلغ پرداخت‌شده	xxxx	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده	}
		(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)	

۴-۲- در سررسید پرداخت، وصول وجه از بانک گشایش‌کننده، به شرح ذیل در دفاتر بانک تأییدکننده اعمال می‌شود:

	xxxx		
به مبلغ دریافت‌شده		بده: صندوق یا حساب بانک گشایش‌کننده	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	
به مبلغ دریافت‌شده	xxxx	بسی: حساب بین بانک‌ها	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)	

۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

۸-۱- چنان‌چه وفق مفاد فصل پنجم دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، حسب درخواست متقاضی، پذیرش بانک گشایش‌کننده و موافقت ذینفع، اعتبار اسنادی داخلی - ریالی اصلاح گردد، به عنوان مثال؛ سررسید یا مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی تغییر یابد، بانک‌های ذی‌ربط موظفند در دفاتر خود تمامی ثبت‌های

حسابداری مرتبط با آن اصلاحیه، از جمله ثبت‌های حسابداری تعدیل و تالیق، کارمزد و تعهدات را به شرح مندرج در این دستورالعمل اعمال نمایند. در صورت موافقت بانک تأییدکننده با اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، بانک مزبور نیز موظف می‌باشد؛ ثبت‌های اصلاحی لازم را در دفاتر خود اعمال نماید.

۹- ثبت‌های حسابداری در خواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:

۹-۱- در صورتی که قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، بنا به هر دلیلی درخواست ابطال اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مطرح و بر اساس ضوابط و مقررات، با این موضوع موافقت و اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مزبور ابطال گردد و یا مدت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به اتمام رسیده باشد و در طی این مدت، ذینفع اسناد مطابق را ارائه ننموده باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد و اعلام به متقاضی، وی عدم موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد؛ بانک‌های ذی‌ربط موظف می‌باشند، ثبت‌های حسابداری مربوط به برگشت پیش‌دریافت، تعهدات، و تالیق، قراردادهای ... را در دفاتر خود اعمال نمایند. همچنین بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد؛ بر اساس ماده (۳) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مبلغ سود مباحه نقدی موضوع ماده (۲) ضوابط مذکور را پس از کسر حداکثر ۹۰ درصد به عنوان جبران هزینه‌های عملیاتی بانک، به متقاضی عودت دهد. لذا ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال خواهد شد:

<p>به مبلغ سود محاسبه شده مباحه نقدی (حداقل ۴۰۰،۰۰۰ ریال) ××××</p>	<p>بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) - سود مباحه نقدی (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)</p>	}
<p>به مبلغ برگشت‌شده به متقاضی ××××</p>	<p>بسی: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)</p>	
<p>به مبلغ تحقق یافته بابت جبران هزینه‌های عملیاتی بانک گشایش‌کننده ××××</p>	<p>بسی: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)</p>	

۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد مباحه نسبه:

۱۰-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی مباحه به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ تسهیلات اعطایی و سود مربوط/مبلغ وصولی	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۲-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی مرابحه به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در سررسید تسهیلات به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود دوران بازپرداخت	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود دوران بازپرداخت	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۳-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی مرابحه به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان مبلغ هر قسط	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان اصل قسط	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۴-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی مرابحه به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در سررسید هر قسط به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۵-۱۰- چنانچه تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه دفعی و اقساطی در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در سررسید تسهیلات یا هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سود دوران بازپرداخت در مراحله نسبه دفعی یا سود
 مربوط به قسط در مراحله نسبه اقساطی ××××

بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)
 به میزان سود دوران بازپرداخت در مراحله نسبه دفعی یا سود
 مربوط به قسط در مراحله نسبه اقساطی ××××

۱۱- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات مراحله نسبه در مقطع تهیه صورت‌های مالی:

۱۱-۱ در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره (سال

«الف») و بخشی دیگر مربوط به دوره آینده (سال «ب») باشد، در این صورت ثبت زیر در پایان دوره‌ای که

تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سود مربوط به سال «الف» ××××

بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)
 به میزان سود مربوط به سال «الف» ××××

۱۱-۲ در زمان سررسید که در دوره آینده (سال «ب») خواهد بود، دو حالت به شرح ذیل محتمل می‌باشد:

۱۱-۲-۱ حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید، تسویه (وصول) نشود، علاوه بر ثبت‌های حسابداری وصول

تسهیلات نسبه دفعی و اقساطی به ترتیب به شرح ثبت‌های ردیف (۱-۱۰) و (۳-۱۰)، ثبت حسابداری زیر نیز انجام

می‌شود:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

۱۱-۲-۲ حالت دوم: در صورتی که تسهیلات در سررسید، تسویه (وصول) نشود:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۱۲-۱- در مورد تسهیلاتی که در سررسید وصول نشده است، در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی مورد نظر است، هر کدام که مقدم باشد، از تاریخ سررسید یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

به: وجه‌التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	××××	به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
بسی: وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)	××××	به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

۱۲-۱-۱- بانک گشایش‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند «ج» بخشنامه شماره مب/۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید:

به: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۵۵۰ و ۵۶۰)	××××	به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده
بسی: سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۹۰ و ۶۰۰)	××××	به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده

۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۱۳-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی مراحه‌نسیه‌دفعی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	××××	به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی
بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه‌دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۵۷۵ و ۵۶۵، ۵۴۵، ۵۵۵)	××××	به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی
بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)	××××	به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی
بسی: وجه‌التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	××××	به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده
بسی: وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)	××××	به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده

۱۳-۲ در صورتی که تسهیلات اعطایی مراحه نسبه اقساطی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به

طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ اصل، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتنی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتنی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۴-۱ ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:

۱۴-۱ در صورت بازپرداخت تسهیلات قبل از سررسید، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان اصل تسهیلات وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مراحه/دولتی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی	xxxx	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد مباحه نقدی یا نسبه:

۱۵-۱- پس از تسویه کامل قرارداد مباحه، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - قراردادهای مباحه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها

برگشت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بخش دوم: عملیات حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقد استصناع

عملیات حسابداری مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقد استصناع به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ثبت‌های حسابداری پیش‌دریافت و وثایق مأخوذه:

۱-۱ مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی وفق ماده (۵) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه	xxxx	بس: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳/۲/۰۳۶۹)

۱-۲ قبل از انعقاد قرارداد فی‌مابین متقاضی و بانک گشایش‌کننده، باید حداقل میزان وثایق تعیین شده طبق مفاد ماده (۷) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی از متقاضی اخذ شود. پس از اخذ وثایق از متقاضی، چنانچه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور، در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنانچه از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۳ تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۴-۱- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حسابها ثبت می گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه	xxxx	بس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۲- ثبت های حسابداری زمان انعقاد قرارداد با متقاضی در قالب عقد استصناع:

۲-۱- طبق مفاد دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، چنانچه موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، کالایی باشد که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی نزد ذینفع موجود نبوده و مستلزم ساخت آن در آینده باشد، گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی بر پایه عقد استصناع صورت می پذیرد. در این صورت باید بین بانک گشایش کننده و متقاضی عقد استصناع منعقد شود که پس از انعقاد قرارداد استصناع اول بین متقاضی و بانک گشایش کننده، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادهای متعلقه به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: حساب های انتظامی - قراردادهای استصناع اول اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	بس: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۳- ثبت های حسابداری گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و ابلاغ آن به ذینفع:

۳-۱- پس از انعقاد قرارداد استصناع فی مابین بانک گشایش کننده و متقاضی، بانک مزبور در چارچوب ضوابط و مقررات، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به نفع ذینفع می نماید. در این مرحله بابت تعهدات بانک گشایش کننده به ذینفع، سند حسابداری زیر صادر می گردد:

بده: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده
 (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

×××× به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی -
 ریالی گشایش شده

بسی: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت دار
 (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)

×××× به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی -
 ریالی گشایش شده

تبصره - شایان ذکر است؛ با عنایت به این که قرارداد فی مابین بانک گشایش کننده و متقاضی بر پایه عقد استصناع می باشد و نیز لحاظ این مهم که قرارداد استصناع دوم در قالب گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به نفع ذینفع متجلی می شود، لذا اعمال ثبت های حسابداری استصناع دوم مذکور در «**دستورالعمل حسابداری عقد استصناع**»، در خصوص اعتبار اسنادی داخلی - ریالی موضوعیت نداشته و صرفاً باید ثبت هایی درج گردد که در این دستورالعمل ذکر گردیده است.

۳-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

بده: صندوق یا حساب متقاضی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

×××× به مبلغ تمبر

بسی: حساب تمبر مالیاتی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

×××× به مبلغ تمبر

۳-۳- در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، بر اساس مفاد ماده (۲) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، سود استصناع نقدی محاسبه و با توجه به این که در این مقطع شرایط تحقق درآمد مزبور کامل نشده است، در صورت دریافت وجه، رویداد مالی یادشده به شرح ذیل در حسابها ثبت می گردد:

بده: صندوق/حساب متقاضی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

×××× به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی
 (حداقل ۴۰۰,۰۰۰ ریال)

بسی: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی)

×××× به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی
 (حداقل ۴۰۰,۰۰۰ ریال)

- سود استصناع نقدی
 (کد حساب های: ۳۶۹ و ۳۶۸/۰۳/۲)

۳-۴- از آنجایی که در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، متقاضی نیز در خصوص تأمین مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده در قبال بانک گشایش کننده متعهد می گردد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک یادشده ثبت می گردد:

بده: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)
 به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده
 پس از کسر پیش‌دریافت از متقاضی ××××

بس: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
 به مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده
 پس از کسر پیش‌دریافت از متقاضی ××××

۳-۵- بر اساس مفاد ماده (۴) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، در صورتی ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع مشمول اخذ کارمزد می‌گردد که از طریق بانک دیگری به غیر از بانک گشایش‌کننده صورت پذیرد. لذا در این مرحله، بانک گشایش‌کننده بابت ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، ولو این‌که از طریق شعب دیگر همان بانک صورت پذیرد، مجاز به دریافت کارمزد ابلاغ نمی‌باشد. لیکن کارمزد بانک ابلاغ‌کننده بابت ابلاغ پیام گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
 به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۱۵۰,۰۰۰ ریال) ××××

بس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)
 به مبلغ کارمزد متعلقه (حداکثر ۱۵۰,۰۰۰ ریال) ××××

۴- ثبت‌های حسابداری تأیید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

۴-۱- چنان‌چه بنا به درخواست و یا اجازه بانک گشایش‌کننده، بانک دیگری تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی - ریالی بیافزاید، بانک تأییدکننده باید ثبت حسابداری زیر را بابت تأییدیه مذکور در دفاتر خود اعمال نماید:

بده: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)
 به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده ××××

بس: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)
 به مبلغ کل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده ××××

۴-۲- بر اساس مفاد ماده (۵) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مبلغ کارمزد بانک تأییدکننده بابت تأیید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، به شرح زیر در دفاتر وی ثبت می‌گردد:

بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
 به مبلغ کارمزد متعلقه ××××

بس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)
 به مبلغ کارمزد متعلقه ××××

۵- ثبت حسابداری پیش‌پرداخت به ذینفع:

۵-۱- پیش‌پرداخت به ذینفع همراه با اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۱-۱- چنانچه مقرر شده باشد؛ بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به عنوان پیش‌پرداخت به ذینفع پرداخت گردد، حسب مفاد دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، ابتدا باید وجه آن از سوی متقاضی تأمین گردد، لذا ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بسی: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)

۵-۱-۲- پس از دریافت وجه از متقاضی، مبلغ مزبور صرفاً باید در مقابل اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع، به وی پرداخت گردد. ثبت‌های حسابداری اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع معادل مبلغ تعهد شده، به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌گردد:

۵-۱-۲- ثبت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۵-۱-۲- ثبت تعداد برگ‌های ضمانت‌نامه:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۵-۱-۳- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حسابها ثبت می‌شود:

به مبلغ پرداخت شده	××××	بد: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)	
به مبلغ پرداخت شده	××××	بس: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده	}
		(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)	

۵-۱-۴- از آنجایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش‌کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۵-۱-۴-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش‌کننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بد: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)	
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بس: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)	

۵-۱-۴-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بد: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)	
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	××××	بس: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانک‌ها	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)	

۵-۱-۵- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش‌شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش‌کننده کاهش می‌یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)	
به مبلغ دریافتی از متقاضی	××××	بس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)	

۵-۲- پیش‌پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی:

۵-۲-۱- چنان‌چه به استناد مفاد تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، با قبول تمامی مسئولیت‌های مترتبه توسط متقاضی، پیش‌پرداخت به ذینفع بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از وی صورت پذیرد، بانک گشایش‌کننده در رابطه با وجه مزبور، مطالبه و یا بدهی نخواهد داشت و صرفاً به عنوان واسطه، مبلغ یادشده را از متقاضی دریافت و به ذینفع پرداخت می‌نماید. در این حالت مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی کاهش می‌یابد و علاوه بر اعمال ثبت‌های اصلاحی لازم بابت کاهش مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به شرح ردیف (۸) بخش دوم این دستورالعمل، سایر رویدادها به شرح ذیل در دفاتر اعمال می‌گردد. از این‌رو ثبت حسابداری زیر بابت دریافت وجه مزبور از متقاضی به شرح زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بده: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافتی از متقاضی	xxxx	بسی: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۶۵۰)

۵-۲-۲- پرداخت وجه مقرر شده به ذینفع، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ پرداخت شده	xxxx	بده: بستانکاران موقت/ریال (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۶۵۰)
به مبلغ پرداخت شده	xxxx	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۵-۲-۳- از آن‌جایی که با پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به ذینفع، تعهدات بانک گشایش‌کننده و بانک تأییدکننده (در صورت وجود) نسبت به ذینفع کاهش می‌یابد، لذا در دفاتر بانک‌های یادشده، ثبت‌های حسابداری برگشت بخشی از تعهدات مزبور به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۵-۲-۳-۱- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک گشایش‌کننده:

به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	xxxx	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری/مدت‌دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ پرداخت شده به ذینفع	xxxx	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۵-۲-۳-۲- ثبت حسابداری برگشت بخشی از تعهدات در دفاتر بانک تأییدکننده:

بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)

بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)

۵-۲-۴- با توجه به تأمین بخشی از مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده از سوی متقاضی، تعهد وی در قبال بانک گشایش کننده کاهش می یابد لذا تعهدات وی به شرح ذیل در دفاتر بانک مورد اشاره برگشت می گردد:

بده: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)

بسی: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۶- ثبت های حسابداری بانک گشایش کننده در زمان ارائه اسناد:

۶-۱- در صورتی که اسناد مستقیماً یا از طریق بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده به بانک گشایش کننده ارائه شود، بانک گشایش کننده باید در بدو امر و قبل از بررسی اسناد، نسبت به اعمال ثبت های حسابداری ذیل در دفاتر خود اقدام نماید:

۶-۱-۱- ثبت اسناد واصله در حساب های انتظامی:

بده: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بسی: طرف حساب های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۶-۱-۲- ثبت تعداد برگ های اسناد واصله در حساب های انتظامی:

بده: حساب های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بسی: طرف حساب های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره - چنانچه پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار تعیین تکلیف گردد، ثبت حسابداری ردیف‌های (۱-۱-۶) و (۲-۱-۶) فوق عیناً برگشت می‌شود.

۱-۳-۳- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد ماده (۶) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

<p>به مبلغ کارمزد متعلقه ××××</p>	<p>بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)</p>	}
<p>×××× به مبلغ کارمزد متعلقه</p>	<p>بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)</p>	

۱-۲-۶- چنانچه اسناد ارائه شده از سوی ذینفع پس از بررسی حسب ضوابط بررسی اسناد، مطابق باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد، در چارچوب مفاد مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP)، بانک گشایش‌کننده مغایرت مزبور را به متقاضی اعلام و وی نیز موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد، بانک گشایش‌کننده باید ثبت‌های حسابداری زیر را در دفاتر خود اعمال نماید:

۱-۲-۶-۱- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری، ثبت حسابداری پرداخت وجه به ذینفع به شرح ذیل می‌باشد:

<p>به مبلغ بهای تمام شده اموال ××××</p>	<p>بده: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)</p>	}
<p>×××× به مبلغ پیش‌پرداخت شده به ذینفع</p>	<p>بسی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)</p>	
<p>×××× به مبلغ پرداخت شده به ذینفع</p>	<p>بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)</p>	

۱-۲-۶-۲- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار، ثبت حسابداری صدور سند تعهد پرداخت به شرح ذیل می‌باشد:

به مبلغ بهای تمام شده اموال	××××	بده: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)
به مبلغ پیش‌پرداخت شده به ذینفع بابت اسناد مذکور	××××	بسی: حساب بدهکاران موقت/ریال - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)
به مبلغ باقیمانده وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد	××××	بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۶-۲-۱- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار، در سررسید پرداخت، هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال شود:

به مبلغ پرداخت شده	××××	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
به مبلغ پرداخت شده	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۶-۲-۳- برگشت تعهدات بانک نسبت به ذینفع در زمان ارائه اسناد مطابق، به شرح زیر در دفاتر ثبت می‌گردد:

به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	××××	بده: حساب تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده - دیداری یا مدت‌دار (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۵)
به مبلغ اسناد ارائه شده پس از کسر پیش‌پرداخت مربوط	××××	بسی: حساب طرف تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی داخلی باز شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۵)

۶-۲-۴- در صورتی که از ذینفع بابت پیش‌پرداخت، ضمانت‌نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت مبلغ ضمانت‌نامه مأخوذه به عنوان وثیقه مبلغ پرداختی به شرح زیر می‌باشد:

مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	××××	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
مبلغ تعهد شده در ضمانت‌نامه	××××	بسی: حساب‌های انتظامی - ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۳۱۰)

۶-۲-۵- در صورتی که از ذینفع بابت پیش پرداخت، ضمانت نامه اخذ شده باشد، ثبت برگشت تعداد برگ های

ضمانت نامه مأخوذه به شرح زیر می باشد:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	پس: حساب های انتظامی - برگ های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۶-۲-۶- پس از ارائه اسناد مطابق و تکمیل فرآیند واگذاری اموال یا خدمات به متقاضی، سود ناشی از واگذاری اسناد

ارائه شده، تحقق یافته محسوب و به شرح زیر در دفاتر شناسایی می گردد:

به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی اسناد ارائه شده	xxxx	بد: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) - سود استصناع نقدی (کد حساب های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)
به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی اسناد ارائه شده	xxxx	پس: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳/۲/۰۸۲۰)

۶-۲-۷- در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار، ثبت حسابداری اخذ میان دریافت از متقاضی به شرح ذیل

می باشد:

به مبلغ میان دریافت مأخوذه	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ میان دریافت مأخوذه	xxxx	پس: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب های: ۳/۲/۰۳۶۸ و ۳۶۹)

۶-۲-۷-۱- به منظور الزام متقاضی به پرداخت میان دریافت به بانک گشایش کننده به هنگام ارائه اسناد مطابق یا

تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی، بانک یادشده می تواند موضوع مزبور را به عنوان شرط ضمن عقد لازم

خارج، در قرارداد فی مابین خود و متقاضی درج نماید و مستند به مواد (۲۲۱) و (۲۳۰) قانون مدنی با وی

شرط نماید که در صورت عدم ایفای به موقع تعهد مربوط به میان دریافت، وی ملزم به پرداخت مبلغی به

عنوان خسارت می باشد. در این حالت و در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت میان دریافت به بانک

گشایش کننده، بانک مزبور موظف می باشد در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت های مالی

موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ مقرر یا تاریخ آخرین محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	}
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بسی: وجه التزام دریافتی از محل سایر مطالبات بانک (کد حساب: ۳/۲/۰۷۶۰)	

۳-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، دیداری و بر پایه عقد استصناع نقدی باشد، باید هم‌زمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش‌کننده، ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۳-۶-۱- ثبت حسابداری تحویل اموال موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)	}
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)	
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بسی: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)	

۳-۶-۲- ثبت دریافت وجه از متقاضی:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	}
به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)	

۳-۶-۳- در صورت استنکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری بر پایه عقد استصناع نقدی، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد، ضمن طبقه‌بندی تسهیلات موضوع بند (۳-۶-۱) طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»، در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ مقرر یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام

تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۴-۶- چنانچه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، مدت‌دار و بر پایه عقد استصناع نقدی باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال شود:

۴-۶-۱- ثبت تحویل اموال موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به متقاضی در زمان صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی / غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بسی: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)

۴-۶-۲- ثبت انتقال به سرفصل تسهیلات استصناع در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع / دولتی / غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی / غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)

۴-۶-۳- ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

به مبلغ مازاد دریافت‌شده	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ مازاد دریافت‌شده	××××	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع / دولتی / غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)

۴-۴-۶- در صورت استتکاف متقاضی از پرداخت وجه در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار بر پایه عقد استصناع نقدی در سررسید پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار، ضمن این‌که ثبت دریافت وجه از متقاضی در سررسید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی اعمال نمی‌گردد و تسهیلات موضوع بند (۶-۴-۲) مشمول طبقه‌بندی طبق مفاد «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» می‌شود، بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ مقرر یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت نماید:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	}
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه از تاریخ سررسید	××××	بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)	

۵-۵-۶- چنان‌چه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، دیداری و بر پایه عقد استصناع نسبه باشد، باید هم‌زمان با پذیرش پرداخت توسط بانک گشایش‌کننده، ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال شود:

۱-۵-۶- ثبت اعطای تسهیلات به متقاضی:

مبلغ تسهیلات اعطایی (به مبلغ فروش نقدی پس از کسر پیش‌دریافت)	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)	}
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)	
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	××××	بده: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)	
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بسی: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)	
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	××××	بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)	

۶-۶- چنان‌چه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، مدت‌دار و بر پایه عقد استصناع نسبه باشد، باید ثبت‌های حسابداری زیر در دفاتر بانک گشایش‌کننده اعمال شود:

۶-۶-۱- ثبت تحویل اموال / خدمات موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به متقاضی همزمان با صدور سند پذیرش پرداخت:

به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بده: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی / غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از متقاضی	××××	بده: پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳/۲/۰۳۶۸)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال	××××	بسی: اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)

۶-۶-۲- ثبت اعطای تسهیلات استصناع به متقاضی در سررسید پرداخت وجه به ذینفع:

به مبلغ تسهیلات اعطایی	××××	بده: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع / دولتی / غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	××××	بده: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ مازاد قابل دریافت	××××	بسی: بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ریال (دولتی / غیردولتی) - اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار (کد حساب‌های: ۰۷۹۴ و ۳/۱/۰۷۸۴)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه	××××	بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

تبصره - چنانچه حسب مفاد ماده (۱۴) دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقد استصناع نقدی، در زمان ارائه اسناد مطابق، متقاضی درخواست دریافت تسهیلات نماید و بانک گشایش‌کننده نیز موافقت خود را اعلام داشته باشد، باید ابتدا قرارداد استصناع نقدی فسخ و سپس قرارداد مرابحه نسبه به ترتیب مقرر در دستورالعمل مذکور بین آن‌ها منعقد گردد. لذا در صورت بروز چنین موضوعی، بانک گشایش‌کننده موظف است؛

۱) ثبت ردیف (۱-۲) بخش دوم این دستورالعمل را در خصوص قرارداد استصناع برگشت و به‌جای آن ثبت ردیف (۱-۲) بخش اول این دستورالعمل را اعمال نماید؛

۲) در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری باشد، در ثبت ردیف (۱-۳-۶)، سرفصل حساب «تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مرابحه / دولتی / غیردولتی با کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵» را جایگزین سرفصل حساب «تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع / دولتی / غیردولتی - اول با کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و

۳/۱/۰۵۷۶» نماید و سایر ثبت‌های حسابداری مربوط به بازپرداخت تسهیلات را مطابق با ردیف‌های (۱۰)

الی (۱۵) بخش اول این دستورالعمل انجام دهد؛

۳) در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار باشد، در ثبت ردیف (۶-۴-۲)، سرفصل حساب «تسهیلات

اعطایی تبصره‌ای مباحه/دولتی/غیردولتی با کد حساب‌های: ۵۴۵، ۵۵۵، ۵۶۵ و ۳/۱/۰۵۷۵» را جایگزین

سرفصل حساب «تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استنواع/دولتی/غیردولتی - اول با کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و

۳/۱/۰۵۷۶» نماید و سایر ثبت‌های حسابداری مربوط به بازپرداخت تسهیلات را مطابق با ردیف‌های (۱۰)

الی (۱۵) بخش اول این دستورالعمل انجام دهد؛

۴) در صورت لزوم اخذ وثایق اضافی، ثبت‌های حسابداری لازم در خصوص اخذ وثایق و کارمزدهای مترتب بر

ارزبایی آن را مطابق با مفاد ردیف (۱) بخش اول این دستورالعمل اعمال نماید.

۶-۷- با توجه به تعیین تکلیف مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش‌شده، مانده تعهدات متقاضی در قبال

بانک گشایش‌کننده در زمان دریافت وجه از متقاضی یا اعطای تسهیلات به وی به شرح ذیل در دفاتر بانک

مورد اشاره برگشت می‌گردد:

به مبلغ دریافتی از متقاضی و یا تسهیلات اعطایی به وی	××××	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۰۱۵)
به مبلغ دریافتی از متقاضی و یا تسهیلات اعطایی به وی	××××	بس: تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۰۱۵)

۷- ثبت‌های حسابداری بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده در زمان ارائه اسناد از سوی ذینفع:

۷-۱- در صورتی که اسناد به بانک تأییدکننده یا بانک تعیین‌شده ارائه شود، بانک‌های مزبور باید در بدو امر و قبل

از هر گونه اقدام، ثبت‌های حسابداری ذیل را در دفاتر خود اعمال نمایند:

۷-۱-۱- ثبت اسناد واصله در حساب‌های انتظامی:

به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بد: حساب‌های انتظامی - اسناد واصله اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ اسناد ارائه شده	××××	بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

تبصره - چنانچه اسناد توسط بانک تعیین شده به بانک گشایش کننده یا بانک تأییدکننده ارسال شود یا پس از بررسی اسناد ارائه شده از سوی ذینفع توسط بانک تأییدکننده، مشخص گردد اسناد مزبور مغایر بوده و به ذینفع عودت شود یا اسناد یادشده مورد قبول قرار گیرد و با ذینفع در خصوص پرداخت وجه به وی در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری و یا صدور سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت دار تعیین تکلیف گردد یا توسط بانک تأییدکننده جهت وصول ارائه شود، ثبت حسابداری فوق عیناً برگشت می شود.

۱-۲- ثبت حسابداری محاسبه و مطالبه کارمزد پذیرش پرداخت، بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۶) «ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»:

<p>به مبلغ کارمزد متعلقه ××××</p> <p>به مبلغ کارمزد متعلقه ××××</p>	<p>بده: صندوق یا حساب متقاضی/ذینفع یا بدهکاران موقت به ریال (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ یا (کد حساب: ۳/۱/۱۱۷۰)</p> <p>بسی: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)</p>
---	---

۲-۲- در صورتی که اسناد ارائه شده از سوی ذینفع مطابق باشد، همزمان با پذیرش پرداخت، تعهد بانک تأییدکننده انجام شده است، لذا برگشت تعهدات بانک یادشده به شرح زیر در دفاتر ثبت می شود:

<p>به مبلغی که تعهد آن ایفاء گردیده است ××××</p> <p>به مبلغی که تعهد آن ایفاء گردیده است ××××</p>	<p>بده: تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۱۸)</p> <p>بسی: طرف تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی سایر بانکها (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۱۸)</p>
---	---

۳-۲- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی دیداری باشد، بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و پرداخت وجه به ذینفع می باشد، لذا علاوه بر ثبت های حسابداری ردیف (۷-۱) و (۲-۷)، در تاریخ یادشده ثبت ذیل در دفاتر بانک تأییدکننده اعمال می شود:

<p>به مبلغ پرداخت شده به ذینفع ××××</p> <p>به مبلغ پرداخت شده به ذینفع ××××</p>	<p>بده: حساب بین بانکها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)</p> <p>بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک های بانکی فروخته شده (کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)</p>
---	---

۱-۳-۷- بانک تأییدکننده پس از پرداخت وجه به ذینفع، اسناد مربوط به آن را جهت وصول وجه به بانک گشایش کننده ارسال می‌دارد. پس از بررسی اسناد توسط بانک گشایش کننده و دریافت وجه مزبور از بانک یادشده، بانک تأییدکننده وصول مبلغ مذکور را به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌نماید:

	××××	بده: صندوق یا حساب بانک گشایش کننده
به مبلغ دریافت شده		(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
	××××	بسی: حساب بین بانک‌ها
به مبلغ دریافت شده		(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)

۴-۷- در صورتی که اسناد مطابق ارائه شده مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار باشد، بانک تأییدکننده موظف به پذیرش پرداخت و تعهد پرداخت وجه آن به ذینفع در سررسید پرداخت می‌باشد، لذا بانک مزبور باید علاوه بر ثبت‌های حسابداری ردیف (۷-۱) و (۷-۲)، در تاریخ پذیرش پرداخت (صدور سند تعهد پرداخت)، رویداد مالی یادشده را به شرح زیر در دفاتر خود ثبت نماید:

	××××	بده: حساب بین بانک‌ها
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد		(کد حساب: ۳/۱/۰۲۳۰)
	××××	بسی: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات
به مبلغ وجه اسناد که باید در سررسید، پرداخت گردد		ریالی مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)

۱-۴-۷- در سررسید پرداخت، بانک تأییدکننده هم‌زمان با پرداخت وجه به ذینفع و تسویه حساب با وی، باید ثبت حسابداری زیر در دفاتر خود صادر نماید:

	××××	بده: حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی
به مبلغ پرداخت شده		مدت‌دار (دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
		(کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴)
	××××	بسی: حساب ذینفع/حساب انواع چک‌های بانکی فروخته شده
به مبلغ پرداخت شده		(کد حساب: ۳/۲/۰۳۱۰)

۷-۴-۲- در سررسید پرداخت، وصول وجه از بانک گشایش کننده، به شرح ذیل در دفاتر بانک تأییدکننده اعمال

می شود:

به مبلغ دریافت شده	xxxx	به: صندوق یا حساب بانک گشایش کننده (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ دریافت شده	xxxx	پس: حساب بین بانکها (کد حساب: ۳/۱/۰۲۲۰)

۸- ثبت‌های حسابداری اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی:

۸-۱- چنانچه وفق مفاد فصل پنجم دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، حسب درخواست متقاضی، پذیرش بانک گشایش کننده و موافقت ذینفع، اعتبار اسنادی داخلی - ریالی اصلاح گردد، به عنوان مثال؛ سررسید یا مبلغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی تغییر یابد، بانک‌های ذی‌ربط موظفند در دفاتر خود تمامی ثبت‌های حسابداری مرتبط با آن اصلاحیه، از جمله ثبت‌های حسابداری تعدیل و وثایق، کارمزد و تعهدات را به شرح مندرج در این دستورالعمل اعمال نمایند. در صورت موافقت بانک تأییدکننده با اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، بانک مزبور نیز موظف می‌باشد؛ ثبت‌های اصلاحی لازم را در دفاتر خود اعمال نماید.

۹- ثبت‌های حسابداری در خواست ابطال یا انقضای مدت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و عدم ارائه اسناد مطابق از سوی

ذینفع:

۹-۱- در صورتی که قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، بنا به هر دلیلی درخواست ابطال اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مطرح و بر اساس ضوابط و مقررات، با این موضوع موافقت و اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مزبور ابطال گردد و یا اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به اتمام رسیده باشد و در طی این مدت، ذینفع اسناد مطابق را ارائه ننموده باشد و یا در صورت مغایرت در اسناد و اعلام به متقاضی، وی عدم موافقت خود را در این رابطه اظهار داشته باشد؛ بانک‌های ذی‌ربط موظف می‌باشند، ثبت‌های حسابداری مربوط به برگشت پیش دریافت، تعهدات، وثایق، قراردادهای ... را در دفاتر خود اعمال نمایند. همچنین بانک گشایش کننده موظف می‌باشد؛ بر اساس ماده (۳) «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» مبلغ سود استصناع نقدی موضوع ماده (۲) ضوابط مذکور را پس از کسر حداکثر ۹۰ درصد به عنوان جبران هزینه‌های عملیاتی بانک، به متقاضی عودت دهد. لذا ثبت حسابداری زیر در دفاتر وی اعمال خواهد شد:

به مبلغ سود محاسبه شده استصناع نقدی (حداقل ۴۰۰،۰۰۰ ریال)	xxxx	به: پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی داخلی (دولتی/غیردولتی) - سود استصناع نقدی (کد حساب‌های: ۳۶۹ و ۳۶۸/۰۳/۲)
به مبلغ برگشت‌شده به متقاضی	xxxx	بسی: صندوق/حساب متقاضی (کد حساب: ۳۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تحقق یافته بابت جبران هزینه‌های عملیاتی بانک گشایش‌کننده	xxxx	بسی: حساب درآمدهای متفرقه (کد حساب: ۳۲/۰۸۲۰)

۱۰- ثبت‌های حسابداری بانک گشایش‌کننده در مراحل بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب عقد استصناع نسبه:

۱۰-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ تسهیلات اعطایی و سود مربوط/مبلغ وصولی	xxxx	به: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۵۷۶/۰۳/۱)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳۱/۰۷۹۷)

۱۰-۲- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه دفعی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در سررسید تسهیلات به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود دوران بازپرداخت	xxxx	به: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۵۵۰/۰۳/۲)
به میزان سود دوران بازپرداخت	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳۲/۰۷۷۰)

۱۰-۳- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان مبلغ هر قسط	xxxx	به: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳۱/۰۰۱۰)
به میزان اصل هر قسط	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۵۷۶/۰۳/۱)
به میزان سود هر قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳۱/۰۷۹۷)

۴-۱۰- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در

سررسید هر قسط به شرح ذیل در حسابها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۵-۱۰- چنانچه تسهیلات اعطایی استصناع نسبه دفعی و اقساطی در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در سررسید

تسهیلات یا هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حسابها ثبت می‌شود:

به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در استصناع نسبه اقساطی	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در استصناع نسبه اقساطی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات استصناع نسبه در مقطع تهیه صورت‌های مالی:

۱-۱۱- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد استصناع اول به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به

یک دوره (سال «الف») و بخشی دیگر مربوط به دوره آینده (سال «ب») باشد، در این صورت ثبت زیر در

پایان دوره‌ای که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

به میزان سود مربوط به سال «الف»	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
		(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سود مربوط به سال «الف»	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات
		(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۲-۱۱- در زمان سررسید که در دوره آینده (سال «ب») خواهد بود، دو حالت به شرح ذیل محتمل می‌باشد:

۱-۲-۱۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شود، علاوه بر ثبت‌های حسابداری وصول

تسهیلات نسبه دفعی و اقساطی به ترتیب به شرح ثبت‌های ردیف (۱-۱۰) و (۳-۱۰)، ثبت حسابداری زیر نیز انجام

می‌شود:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

۱۱-۲-۲- حالت دوم: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشود:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)
 به میزان سود مربوط به سال «ب» ××××

۱۲- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۱۲-۱- در مورد تسهیلاتی که در سررسید وصول نشده است، در در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هر کدام که مقدم باشد، از تاریخ سررسید یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

بده: وجه‌التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
 به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه ××××

بس: وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)
 به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه ××××

۱۲-۱-۱- بانک گشایش‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند «ج» بخشنامه شماره مب/۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید:

بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
 به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده ××××

بس: سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۶۰۰ و ۳/۲/۰۵۹۰)
 به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده ××××

۱۳- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۱۳-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع نسبیه دفعی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به

طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتنی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتنی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۳-۲- در صورتی که تسهیلات اعطایی استصناع نسبیه اقساطی، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور

به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به مبلغ سود قسط یا اقساط وصولی	xxxx	بس: سود دریافتنی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتنی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	xxxx	بس: وجه التزام دریافتنی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۱۴- ثبت حسابداری وصول تسهیلات قبل از سررسید:

۱۴-۱- در صورت بازپرداخت تسهیلات قبل از سررسید، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی	xxxx	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان اصل تسهیلات وصولی	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی تبصره‌ای استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶، ۵۶۶، ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به میزان سود تسهیلات وصولی	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۵- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد استصناع نقدی یا نسبه:

۱۵-۱- پس از تسویه کامل قرارداد استصناع، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - قراردادهای استصناع اول اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها

برگشت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بسی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	xxxx	بده: حساب‌های انتظامی - وثایق اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۵-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بخش سوم: عملیات حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار در قالب عقد خرید دین

عملیات حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌دار بر اساس مفاد فصل هفتم "دستورالعمل اعتبار

اسنادی داخلی - ریالی" و نیز در چارچوب مقررات خرید دین (مصوب شورای پول و اعتبار)، به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ثبت‌های حسابداری و تالیق مأخوذه:

۱-۱- قبل از تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، در صورت اخذ وثیقه از ذینفع، چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال

منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور و

در صورتی‌که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنان‌چه از نوع سهام باشد، به مبلغ

قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	بد: حساب‌های انتظامی - وثایق تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام	××××	پس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۲- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	پس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد خرید دین:

۱-۱- پس از انعقاد قرارداد خرید دین، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل

ثبت می‌گردد:

بده: حساب‌های انتظامی - قراردادهای خرید دین اعتبار اسنادی داخلی - ریالی
 (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بسی: طرف حساب‌های انتظامی
 (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به مبلغ یک ریال ××××

به مبلغ یک ریال ××××

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

بده: صندوق یا حساب متقاضی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

بسی: حساب تمبر مالیاتی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

به مبلغ تمبر ××××

به مبلغ تمبر ××××

۳- ثبت‌های حسابداری خرید سند تعهد پرداخت:

۱-۳- مبلغ پرداختی توسط بانک تنزیل‌کننده به داین بابت خرید سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی،
 به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بده: تسهیلات اعطایی/خرید دین / دولتی / غیردولتی
 (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۷ و ۵۶۷)

بده: سود دریافتی تسهیلات
 (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

بسی: صندوق یا حساب داین
 (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
 (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

به مبلغ پرداختی بابت خرید سند تعهد پرداخت ××××

به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت و مبلغ پرداختی به داین ××××

به مبلغ پرداختی به داین ××××

به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت و مبلغ پرداختی به داین ××××

۲-۳- تعداد برگ‌های سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی خریداری شده، به ازای هر برگ، یک ریال
 به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بده: حساب‌های انتظامی - سند تعهد پرداخت خریداری شده
 (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بسی: طرف حساب‌های انتظامی
 (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به ازای هر برگ یک ریال ××××

به ازای هر برگ یک ریال ××××

۴- ثبت‌های حسابداری در سررسید سند تعهد پرداخت:

۴-۱- وصول وجه سند تعهد پرداخت خریداری شده اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، در سررسید به شرح زیر در

حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت	xxxx	بده: صندوق یا حساب مدیون (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پرداختی بابت خرید سند تعهد پرداخت	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی/ خرید دین/ دولتی/ غیردولتی (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۷ و ۵۶۷)
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی سند تعهد پرداخت و مبلغ پرداختی به داین	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۴-۲- هم‌زمان با ثبت وصول وجه اسناد، شناسایی درآمد تسهیلات نیز به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به میزان سود دوره مربوطه	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/ غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۵۰ و ۵۶۰)
به میزان سود دوره مربوطه	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۴-۳- هم‌زمان با ثبت وصول وجه اسناد، حساب‌های انتظامی مربوط به سند تعهد پرداخت خریداری شده به شرح

ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بسی: حساب‌های انتظامی - سند تعهد پرداخت خریداری شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

تبصره - مؤکداً یادآور می‌گردد، ثبت موضوع این بند صرفاً در صورت وصول وجه اسناد برگشت داده می‌شود، در غیر

این صورت در دفاتر باقی می‌ماند.

۵- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۵-۱- در صورتی که وجه سند تعهد پرداخت در سررسید از مدیون وصول نگردد، علاوه بر این که حساب تسهیلات

اعطایی خرید دین همانند سایر تسهیلات اعطایی مشمول «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»

می‌گردد، در مقاطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هر کدام که مقدم باشد، از تاریخ سررسید یا

تاریخ آخرین محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بده: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۵-۱- بانک تنزیل‌کننده موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند «ج» بخشنامه شماره ۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید:

به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده	××××	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)
به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده	××××	بسی: سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۶۰۰ و ۳/۲/۰۵۹۰)

۶- ثبت‌های حسابداری وصول تسهیلات خرید دین پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۶-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی خرید دین، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ اصل، سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی	××××	بده: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	××××	بسی: تسهیلات اعطایی/خرید دین/دولتی/غیردولتی (کد حساب: ۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	××××	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	××××	بسی: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	××××	بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۷- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در مقطع تهیه صورت‌های مالی:

۷-۱- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره (سال «الف») و بخشی دیگر مربوط به دوره آینده (سال «ب») باشد، در این صورت ثبت زیر در پایان دوره‌ای که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

به: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	xxxx	به میزان سود مربوط به سال «الف»
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)		
بس: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود مربوط به سال «الف»
((کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰))		

۷-۲- در زمان سررسید که در دوره آینده (سال «ب») خواهد بود، دو حالت محتمل است:

۷-۲-۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شود، علاوه بر ثبت حسابداری وصول تسهیلات خرید دین به شرح ثبت ردیف (۴-۱)، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

به: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	xxxx	به میزان سود مربوط به سال «ب»
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)		
بس: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود مربوط به سال «ب»
((کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰))		

۷-۲-۱- حالت دوم: تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشود:

به: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	xxxx	به میزان سود مربوط به سال «ب»
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)		
بس: سود دریافتی تسهیلات	xxxx	به میزان سود مربوط به سال «ب»
((کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰))		

۸- ثبت‌های حسابداری باز خرید سند تعهد پرداخت:

۸-۱- در صورت باز خرید سند تعهد پرداخت توسط داین یا بانک مرکزی، موضوع مواد (۸) و (۹) دستورالعمل اجرایی عقد خرید دین، سود حاصل از نگهداری سند تعهد پرداخت و همچنین باز خرید اسناد مزبور به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

۸-۱-۱- ثبت حسابداری سود حاصل از نگهداری سند تعهد پرداخت

به میزان سود مکنتسبه از زمان خرید سند تعهد پرداخت یا آخرین مقطع شناسایی سود	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مکنتسبه از زمان خرید سند تعهد پرداخت یا آخرین مقطع شناسایی سود	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۸-۱-۲- ثبت حسابداری باز خرید سند تعهد پرداخت

به مبلغ فروش نقدی سند تعهد پرداخت	xxxx	بد: صندوق یا حساب ذینفع/جاری نزد بانک مرکزی (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۰۸۰ یا ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان مانده حساب پس از اعمال ثبت ردیف قبل	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به مبلغ پرداختی بابت خرید سند تعهد پرداخت	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی/خرید دین/دولتی/غیردولتی (کد حساب: ۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷)
به میزان مانده حساب	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۸-۱-۳- ثبت حسابداری برگشت حساب‌های انتظامی

به ازای هر برگ یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به اپزای هر برگ یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - سند تعهد پرداخت خریداری شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

تبصره - علاوه بر ثبت‌های حسابداری فوق، ثبت‌های حسابداری موضوع ردیف (۱۰) نیز باید اعمال گردد.

۹- ثبت‌های حسابداری تنزیل اعتبار اسنادی داخلی توسط بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده:

۹-۱- چنانچه سند تعهد پرداخت صادره توسط بانک گشایش‌کننده یا بانک تأییدکننده، نزد همان بانک تنزیل گردد، بانک یادشده موظف می‌باشد، تمامی رویدادهای مالی مرتبط با فرآیند تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مربوط را وفق مفاد این دستورالعمل در دفاتر خود ثبت نماید. در پایان دوره مالی، از آنجایی که بخشی از تسهیلات اعطایی خرید دین، بابت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مدت‌داری می‌باشد که سند تعهد پرداخت آن توسط همان بانک صادر شده است، لذا باید مبلغ مزبور در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی در خصوص حساب‌های "حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ریالی مدت‌دار

دولتی/غیردولتی) - سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب‌های: ۷۹۴ و ۳/۲/۰۷۸۴) و

”تسهیلات اعطایی/خرید دین / دولتی / غیردولتی“ (کد حساب: ۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷) افشاء شود.

۱۰- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد خرید دین:

۱۰-۱- پس از تسویه کامل قرارداد خرید دین، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	××××	به مبلغ یک ریال
بسی: حساب‌های انتظامی - قراردادهای خرید دین اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	××××	به مبلغ یک ریال

۱۰-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها

برگشت می‌شود:

بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	××××	به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام
بسی: حساب‌های انتظامی - وثایق تنزیل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	××××	به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام

۱۰-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌ها برگشت می‌شود:

بده: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	××××	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بسی: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	××××	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

«دستورالعمل حسابداری اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» در نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۵ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و در خصوص اعتبارات اسنادی داخلی - ریالی که از تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۵ به بعد گشایش شده‌اند، لازم‌الاجرا است.